

serie KI-stations: 't Heale Bislach Sneek

1951	1969	1980	1989	1996	1998
't Heale Bislach	ZuidWest-Friesland	FRS	KI NoordWest	Holland Genetics	CR Delta
1603 dr. koeien	44.898 1e ins.	299.423 1e ins.	734.094 1e ins.	1.711.327 1e ins.	1.525.986 1e ins.

Even afgezien van enkele ingehuurde showmasters werden de stieren van 't Heale Bislach zelden met gouden medailles omhangen. De prestaties van hun dochters in de stal, die stonden voorop bij de goed ingevoerde verspieters.

Voorzitter Hylke Wielinga – zijn stuurmanskunst gedurende veertien jaar verdiende waardering – besteedde bij de opening uiteraard aandacht aan het baanbrekende werk van dokter Hofstra. Waar diverse Friese KI-verenigingen intussen met mooie keuringssuccessen aan de weg timmerden, moest Sneek genoeg nemen met een plaats in de

Breedgefundeerde prestaties

De mannelijke helft van de veestapel werd in Sneek soms gezocht in onverwachte hoek

De naam was mooi gevonden: 't Heale Bislach. Als oude boerenwijsheid – al ver voor het KI-tijdperk – gold immers dat de stier verantwoordelijk mocht worden gehouden voor de helft van de veestapel. Dierenarts en biologieleraar Hendrik Hofstra uit Sneek bleef er bij zijn boeren en zijn leerlingen op aandringen dat dit element ook in de oorspronkelijk succesvolle fokkerijdistricten van de zware grond meer aandacht verdiende. Hij boekte in april 1951 succes: als laatste in Friesland werd in Sneek een KI-vereniging opgericht. Hofstra kreeg het veterinair toezicht over de drie stieren, die bij Jan Langeraap – op de grens van Sneek en Ijsbrechtum – werden gestald. De meeste populariteit oogstte Smits 23, geboren uit de koefamilie van Jarig Schaap te Deersum.

Stierenwensen

Architect Leeman uit Sneek kreeg de opdracht een nieuw station, dat in 1955 werd gebouwd aan de weg naar Ijsbrechtum, uit te rusten met uitloopboxen. Het karakteristieke gebouw – met aan weerszijden een woning – werd (terecht) gebouwd op de groei: het bood ruimte voor elf vaderdieren.

Rechts: het complex van Donker BV in 2005
Onder: het station in 1956

schaduw. Misschien dat Hiltje's Adema A, die in 1953 als vierjarige was aangekocht van de fokkers, de broers Dirk en Klaas Knol in Hartwerd, daarin verandering zou kunnen brengen. Maar hij bevruchtte matig. Bovendien, hij scheen zijn aanvankelijke roem niet waar te kunnen maken, zodat in 1959 werd besloten de stier te verkopen aan de KI-vereniging in Almelo. Daar werd hij als tienjarige gepresenteerd op de keuring in Ommen en werd hij (ook als fokstier) als stayer geroemd. Die taxatie leek juist, want in 1961 werd hij door het FRS preferent B verklaard – omdat hij als stiervader indruk had gemaakt, maar ook op grond van zijn KI-dochters rond Sneek. De leden drongen desondanks aan op beeldbepalende stationbewoners. Op de vergaderingen werden

KI-reputaties: Jan Gielen

Al jong was hij een bestuurder: Jan Gielen uit het Limburgse Wanssum. Hij drong bij de plaatselijke KI-vereniging aan op samenwerking tot een provinciale eenheid. Vanzelfsprekend: hij werd als man met een fantastisch provinciaal en landelijk netwerk de voorzitter. Bij het nieuwe NRS en KI Zuid had Gielen een forse vinger in de pap: hij vond dat de eindverantwoordelijkheid bij een fokkerijman moest liggen en veterinairen hun eigen pad schoon moesten vegen. Na zijn afscheid bleef hij zich als veebestuurder deskundig inzetten voor het algemeen belang.

'over het aankopen van stieren nog vele wensen naar voren gebracht', aldus het verslag van een ledenvergadering. In zijn jeugd had het Toerenburgs Diamant, een zoon van Anna's Adema uit stal Yme Hiddinga in Beetgum, bepaald niet ontbroken aan lauweren. Maar ook hij haakte al snel af op het keuringsfront, al was het alleen al omdat hij vanwege zijn onstuimige karakter was onthoord – een zeldzaamheid destijds. Als fokstier verwierf hij zich op vele fronten een gedegen naam.

Koefvorder Rinus was als twaalfjarige nog present toen 't Heale Bislach met de verenigingen van Arum en Gaasterland was verenigd tot ZuidWest-Friesland. De drie verenigingen hadden in het begin van de jaren zestig al enige ervaring opgedaan met de gezamenlijke exploitatie van de kampioensstieren Adema 584 en Adema 603, beide uit stal Knol in Hartwerd, die in Wyckel waren gestald.

In 1969 werd een serieus verbond gesloten, dat ook de beschikking kreeg over String Keimpe Optimist (gefokt door Jelle en Wybren Stelwagen uit Franeker als zoon van Blitsaerd Keimpe en Jantje 7), die de laatste preferente stier werd. Andries Osinga werd de nieuwe voorzitter – hij was de juiste man voor grotere verbanden.

De stieren gingen naar Giekerk, het station in Sneek werd districtskantoor van het syndicaat met Sjerp Haisma als hoofd. Tot 1994, toen het gebouw en het land werden verkocht aan buurman Hessel Donker, wiens sterk uitgebreide hoveniersbedrijf Donker BV werd geopend door commissaris der Koningin Loek Hermans. Er wordt momenteel een jaaromzet van zo'n 30 miljoen euro bereikt onder leiding van directeur Anja Kanters, in 1993 manager van het jaar.

Reimer Strikwerda

Boven: Toerenburgs Diamant, onder: Koefvorder Rinus

